

Határozatok Tára

C-798/23. sz. [Abbottly] ügyⁱ

Minister for Justice
kontra
SH

(a Supreme Court [Írország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

A Bíróság ítélete (első tanács), 2025. október 9.

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés – 2002/584/IB kerethatározat – A 4a. cikk (1) bekezdése – Tagállamok közötti átadási eljárás – Európai elfogatóparancs – Végrehajtási feltételek – A végrehajtás mérlegelhető megtagadásának okai – Kötelező végrehajtás – Kivételek – A »határozat meghozatalát eredményező tárgyalás« fogalma – Rendőri felügyelet mellékbüntetés – Az ilyen felügyelet elrendelése esetén előírt feltételek megsértése – A rendőri felügyelet szabadságvesztés-büntetésre történő átváltoztatását elrendelő határozat – A terhelt távollétében kiszabott büntetés”

Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló kerethatározat – Az európai elfogatóparancs végrehajtása mérlegelhető megtagadásának okai – A terhelt távollétében kiszabott büntetés végrehajtása céljából kibocsátott elfogatóparancs – Az érintett tárgyaláson való személyes jelenlétének hiánya – A határozat meghozatalát eredményező tárgyalás fogalma – A határozat fogalma – A rendőri felügyelet büntetésnek egy meghatározott arány alapján szabadságvesztés-büntetésre történő átváltoztatását elrendelő határozat – Bennfoglaltság

(A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 tanácsi kerethatározat, 4a. cikk, (1) bekezdés)

(lásd: 36., 44–51., 54. pont, valamint a rendelkező rész)

Összefoglalás

A Bíróság egy természetes személlyel szemben rendőri felügyelet mellékbüntetés átváltoztatása nyomán kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs (a továbbiakban: szóban forgó európai elfogatóparancs) végrehajtására irányuló eljárás keretében értelmezte a 2002/584 kerethatározat¹ 4a. cikkének (1) bekezdésében szereplő „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmát.

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

¹ A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat).

Az érintett személyt, SH-t a lett bíróságok 2014-ben elítélték két bűncselekmény miatt. 2015-ben e büntetéseket összbüntetésbe foglalták, aminek a keretében négy év kilenc hónap szabadságvesztés-büntetést és három év rendőri felügyelet mellékbüntetést szabtak ki, amely a szabadságvesztés-büntetés SH általi letöltésekor kezdődött meg.

SH nem tett eleget a rendőri felügyelet feltételeként előírt azon kötelezettségnek, hogy a szabadlábra helyezését követő három munkanapon belül jelentkezzen a rendőrkapitányságon, ezért szabálysértés elkövetését állapították meg, és két pénzbírságot szabtak ki vele szemben.

2020. augusztus 19-én az illetékes lett rendőrkapitányság hivatalának kérelme alapján a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság határozatot hozott, amelyben elrendelte az SH-val szemben kiszabott rendőri felügyelet mellékbüntetésből még végre nem hajtott időtartam – azaz két év két nap – egy év egy nap szabadságvesztés-büntetésre történő átváltoztatását a lett büntetőjogban biztosított lehetőséggel² összhangban. E határozat meghozatalára egy olyan tárgyalást követően került sor, amelyen SH nem jelent meg, mivel nem kapta meg a neki küldött idézést. A határozat ellen SH nem nyújtott be fellebbezést.

A hatáskörrel rendelkező lett bíróság ezt követően európai elfogatóparancsot bocsátott ki SH ellen a vele szemben 2020. augusztus 19-én kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából.

A Minister for Justice and Equality (igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter, Írország) SH Lett Köztársaság részére történő átadását kérte az illetékes ír hatóságoktól a szóban forgó európai elfogatóparancs alapján. Miután a kérelmet első fokon, majd a fellebbezés során is elutasították a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdését az ír jogba átültető rendelkezés alapján,³ az igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter rendkívüli fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Supreme Courthoz (legfelsőbb bíróság, Írország).

A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a szóban forgó határozat a felfüggesztett büntetés végrehajtásának elrendeléséhez hasonlítható, amely a Bíróság által az Ardic ítéletben⁴ megállapítottak értelmében nem tartozik a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá. Ezen ítéletből az következik, hogy a „határozatnak” az e rendelkezés értelmében vett fogalma nem terjed ki a korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozatokra, így például a felfüggesztett büntetés végrehajtásának elrendelésére, kivéve, ha e határozatnak az a célja, hogy megváltoztassa az említett büntetés nemét vagy mértékét, vagy ezzel a hatással jár, és az említett határozatot meghozó hatóság e tekintetben mérlegelési mozgástérrel rendelkezett.

A jelen ügyben, mivel a szóban forgó európai elfogatóparancsot kibocsátó lett bíróság nem hozott a korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés nemét és mértékét megváltoztató új bírósági határozatot, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy SH átadása nem volt megtagadható. A rendőri felügyelet feltételeinek megsértése esetén a kiszabható szabadságvesztés tartamát ugyanis a lett jogban előírt matematikai számítás határozza meg. A rendőri felügyelet mellékbüntetést szabadságvesztés-büntetésre átváltoztató határozat így egy korábban kiszabott

² A lett büntetőjog lehetővé teszi, hogy amennyiben az érintett személyt egy éven belül kétszer ítélik el a rendőri felügyelet feltételeinek megsértése miatt, a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság a rendőri felügyelet mellékbüntetést szabadságvesztésre változtassa át, amelynek tartamát egy meghatározott arány szerint kell kiszámítani, nevezetesen egy nap szabadságvesztésnek két nap le nem töltött rendőri felügyelet felel meg.

³ E cikk úgy rendelkezik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve az e cikk (1) bekezdésének a)–d) pontjában szabályozott esetekben.

⁴ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026).

szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozathoz hasonlítható, és ennél fogva nem tartozik a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

A kérdést előterjesztő bíróságnak mindazonáltal kétségei vannak, mivel – bár az SH-val szemben korábban kiszabott és 2015-ben összbüntetésbe foglalt büntetésekben benne rejtett a további szabadságvesztés-büntetés lehetősége – a 2020. augusztus 19-én kiszabott büntetéssel nem egyszerűen az eredetileg megállapított szabadságvesztés-büntetés letöltésére kötelezték SH-t.

Ebben az összefüggésben a legfelsőbb bíróság arra keresi a választ, hogy a „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalmába tartozik-e az olyan eljárás, amelynek végén a nemzeti bíróság az érintett személlyel szemben szabadságvesztés-büntetés mellékbüntetéseként korábban kiszabott rendőri felügyelethez kapcsolódóan meghatározott feltételek megsértése miatt elrendelheti e mellékbüntetés le nem töltött időtartamának szabadságvesztés-büntetésre történő átváltoztatását.

A Bíróság álláspontja

A Bíróság emlékeztet rá, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése korlátozza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségét azáltal, hogy az a)–d) pontban kimerítő felsorolást ad azokról az esetekről, amelyekben nem tagadható meg azon határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen.

A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában szereplő valamennyi esetben fennáll ugyanis, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása nem sérti az érintett személy hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogát, sem a védelemhez való jogát.

Az ezen esetek valamelyikének fennállására irányuló vizsgálat előtt a végrehajtó igazságügyi hatóságnak meg kell állapítania, hogy olyan helyzettel áll-e szemben, amelyben az átadni kért személy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson” nem jelent meg személyesen.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a szóban forgó rendelkezésben szereplő e kifejezést úgy kell értelmezni, mint amely azon eljárást jelöli, amely az európai elfogatóparancs végrehajtása keretében átadni kért személy jogerős elítélését eredményező bírósági határozathoz vezetett.⁵

A Bíróság megállapította, hogy a korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozat nem minősül a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozatnak”, kivéve, ha az a bűnösség megállapítására vonatkozik, vagy annak az a célja, hogy megváltoztassa az említett büntetés nemét vagy mértékét, vagy ezzel a hatással jár, és az említett határozatot meghozó hatóság e tekintetben mérlegelési mozgásterrel rendelkezett.⁶

⁵ Lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i Generalstaatsanwaltschaft Berlin (A terhelt távollétében történő elítélése) ítélet (C-396/22, EU:C:2023:1029, 26. és 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁶ 2017. december 22-i Ardic ítélet (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 77. és 88. pont); 2023. március 23-i Minister for Justice and Equality (Felfüggesztés megszüntetése) ítélet (C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 53. pont).

A jelen ügyben az európai elfogatóparancs kibocsátásának alapja a rendőri felügyelet mellékbüntetés szabadságvesztés-büntetésre átváltoztató határozat volt. Tekintettel arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy egy ilyen határozat a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhat-e, mivel nem az volt a célja, hogy megváltoztassa a keresett személlyel szemben korábban kiszabott büntetés nemét és/vagy mértékét, vagy nem járt ezzel a hatással, és a határozatot meghozó hatóság nem rendelkezett e tekintetben mérlegelési mozgástérrel, a Bíróság azt vizsgálta, hogy a szóban forgó határozat az ítélkezési gyakorlat értelmében vett „korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozatnak” minősíthető-e, amely esetben nem tekintendő a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozatnak”.

Ezzel összefüggésben a Bíróság rámutatott, hogy úgy tűnik, hogy a lett jog különbséget tesz a szabadságvesztés-büntetés kiszabó határozat és a rendőri felügyeletet elrendelő határozat között, mivel ez utóbbi határozat jellegénél fogva mindig a szabadságvesztés-büntetés mellett alkalmazott mellékbüntetés.

Úgy tűnik továbbá, hogy a lett jog nem ír elő a rendőri felügyelet büntetés szabadságvesztés-büntetésre való automatikus átváltoztatására irányuló mechanizmust abban az esetben, ha az érintett személy megsérti e felügyelet feltételeit, ugyanis a bíróság e tekintetben mérlegelési jogkörrel rendelkezik.

Ezenkívül a mellékbüntetés feltételeinek megsértése nyomán esetlegesen kiszabott szabadságvesztés-büntetés célja nem azon eredeti bűncselekmény szankcionálása, amely a rendőri felügyelet büntetés mellékbüntetésként történő kiszabásához vezetett, hanem a konkrétan az ez utóbbi büntetéshez kapcsolódó feltételek megsértésének a szankcionálása.

Következésképpen a rendőri felügyelet mellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés-büntetés kiszabó határozat nem minősül a korábban kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtására vagy alkalmazására vonatkozó határozatnak, hanem olyan új szabadságvesztés-büntetés kiszabó határozatnak tekintendő, amelynek neve eltér az eredetileg megállapított büntetésétől.

Az ilyen határozatot a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozatnak” kell minősíteni, és azt az eljárást, amelynek végén azt elfogadták, úgy kell tekinteni, mint amely az e rendelkezés értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalás” fogalmába tartozik.

A Bíróság rögzítette, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „határozat meghozatalát eredményező tárgyalásnak” való minősítés szempontjából az bír jelentőséggel, hogy a büntetés átváltoztatására irányuló eljárás olyan szabadságvesztéshez vezethet, amely – bár a rendőri felügyelet büntetéshez kapcsolódó feltételek be nem tartása esetén előre látható – önmagában nem képezte részét az eredeti büntetőítéletnek, és így az első ítélet helyébe lépő új büntetőítélet meghozatala vált szükségessé.